

OBRтни VESTNIK

STROKOVNI LIST ZA POSPEŠEVANJE OBRTI IN ZAŠČITO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE

»OBRтни VESTNIK«, SPLOSNO VELJAVNO IN NEODVISNO GLASILO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE, IZHAJA 1. IN 15. V MESECU // STANE CELOLETNO DIN 40.—, POLLETNO DIN 20.—, POSAMEZNA ŠTEVILKA DIN 2.— // ZAKLJUČEK REDAKCIJE 10. IN 25. V MESECU. // NEFRANKIRANI DOPISI SE NE SPREJMAJO. // ROKOPISI SE NE VRAČAJO. // PRISPEVKI SE NE HONORIRAJO. //

»OBRтни VESTNIK« PRINAŠA OBJAVE, RAZGLASE IN VESTI VSEH OBRTNIH ORGANIZACIJ IN UPRAVNIH OBLASTI KRALJEVINE JUGOSLAVIJE TER NAJVAŽNEJŠE VESTI IZ INOZEMSKEGA OBRTNIŠKEGA SVETA. // UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA ŠTEV. 4. TELEFON 35-23. // PONATISI DOVOLJENI // Z NAVEDBO VIRA. // OGLASI IN MALI OGLASI PO STALNEM CENIKU. //

XXII. LETNIK.

V LJUBLJANI, 1. FEBRUARJA 1939

ŠTEV. 3.

Napredni duh med obrtništvom nekdanj in danes

Koliko so cehi pomenili v pretekli dobi za našega obrtnika bi znali povedati le naši najstarejši obrtniki. Obrtniki so bili jedro meščanskega stanu, ki je igral v političnem življenju fevdalne države ogromno in važno vlogo. Mnogi vladarji so simpatizirali z idejami tega stanu v borbi proti plemstvu, ki so ga po francoski revoluciji odpravili in odprli pot demokraciji. Vsak obrtnik je bil na svoj ceh ponosen.

Čprav z današnje perspektive gledamo na nekdanje cehe zaradi njihove patrijarhalne primitivnosti s pritenim posmehom, so bili prav ti cehi v dobi, ko so bile mase naroda brez kulture in civilizacije, žarišče stanovske zavesti in glavni zagovornik naprednega in ustvarjajočega duha.

Obrtniški cehi so bili soliden stanovski organizem, s kakršnim se n. pr. trgovci pri nas niso mogli ponašati. Od tod izvira dejstvo, da so obrtniki tudi danes v svojem stanovskem življenju najsolidnejše zgrajeni. Stanovski duh obrtnikov ni zgolj duh materialnih interesov, kot je to pri večini industrijskih in trgovskih podjetij. Obrtnišvo je medseboj povezano po tradiciji, ki so jo skozi stoletja gradili njihovi cehi in se je s pravim atavizmom nasledovala od pokolenja do pokolenja.

Ta duh veže obrtnišvo še danes v stanovski solidarnosti, kot nekdanj, ko so samo s skupnim nastopom lahko čuvali in branili stanovski prestiž pred vsemogočno plemiško gospodo. Tradicija stanovske familijarnosti se ni zgubila niti v času, ko sta liberalizem in nova javna uprava kazali na iluzornost cehov in prepustila obrt invaziji svobodne obrti in kapitalu.

Obrtniki so čutili potrebo po zajednici tudi v novih prilikah. Oni so videli samo v zajednici svojo odpornost in način, da se v novem gospodarskem procesu obdrže na površju in ohranijo svoje pozicije. Ni bilo lahko v tedanjih razmerah združiti obrtnike. Nikoli ne bi uspeli, če bi jih ne vezala živa tradicija cehov. Obrtniki so instinktivno čutili, da jih samo to more še rešiti, ko sta se moderna tehnika in kapital z vso svojo ogromno močjo postavila na pot in grozila njihovi eksistenci.

Današnja združenja in strokovne obrtne organizacije, ki so nastale na podlagi zakona o obrtih, delujejo pri nas vzorno. Če pogledamo imena voditeljev teh organizacij, opazimo, da so to obrtniki, ki so izšli iz prostovoljne šole dela, iniciativ in borb, ki jih je vodila Zveza obrtnih društev. Ona je še danes glavni nosilec privatne iniciative in se zato obrtniki poleg svojih združenj zvesto zbirajo v obrtniških društvih, ki so v Zvezi včlanjena.

V pogledu strokovne izobrazbe in ekonomskega napredka se dela z vsemi silami, ki zaslužijo veliko pozornost. Inicijativno pomaga naša osrednja organizacija na obrt. pospeševanju in naobrazbi.

Vse to je pa seveda daleč od tega, kar so imeli obrtniki v cehih, a stanovski duh in tradicija vodita obrtnike še danes. Nikjer ne najdete take kontinuitete med preteklostjo in sedanjostjo z vsemi pozitivnimi stranmi ustvarjajoče volje, kot prav pri obrtništvu. Obrtnik, kot borec na gospodarskem polju zasluži vsestransko priznanje in spoštovanje, ker s svojo marljivostjo doprinaša velik del k ekonomski in socialni konsolidaciji našega naroda.

Uredba o zavarovanju obrtnikov

Finančni zakon za leto 1938-39 je predvidel predpis uredbe o zavarovanju obrtnikov. Da se more obrtnišvo čim točneje poučiti, kaj mu bode prineslo socialno zavarovanje in kar je najvažnejše, kaj bo moralo zanj prispevati, so se Zbornice dogovorile, da bodo natisnile in razmnožile načrt uredbe tako, da ga bodo dobile na vpogled vse obrtniške prisilne organizacije. Dne 9. decembra 1938. je ministrstvo za trgovino in industrijo dostavilo načrt uredbe obrtni zbornici v Beogradu, ki ga je dala natisniti in ga dostavila vsem zbornicam in združenjem v premislek in pretres, da podajo svoje mnenje in stavijo morebitne predloge za dopolnitev ali izpremembo tega osnutka.

Radi lažega razumevanja načrta uredbe podajamo v naslednjem kratkem pregled najvažnejših določil. Na obrtništvu bo, da se odloči kaj smatra za najprimernejše in obenem zmagljivo in znosno. Uredništvo Obrtnega Vestnika naproša p. n. čitatelje, da mu event. predloge sporočijo pismeno. Najznačilnejše pripombe ter event. pomisleke k predvidenemu načrtu uredbe bomo tudi objavili. V podrobno razpravo o predvidenem zavarovanju obrtnikov se bomo spustili v eni izmed naslednjih števil.

Uredba vsebuje 68 paragrafov, ki predvidevajo obvezno zavarovanje za vse obrtnike. Obveznost zavarovanja ne zadene osebe, ki so že dovršile 50. leto starosti. Zavarovanje velja za slučaj nesreče (invalidnosti), onemoglosti, starosti ali smrti (penzijsko zavarovanje), drugi primer pa je zavarovanje za slučaj bolezni. Minimalna invalidska renta znaša 200.— Din mesečno do vključno 9 letnega rednega vplačevanja premijskih prispevkov, po 10 letih rednega vplačevanja premij Din 250 od 11. leta rednega vplačevanja premije pa se viša za Din 10.— vsako nadaljno leto. Načrt uredbe je navedel samo ta primer. V dodatku pa so še razne varjante, to se pravi še razni drugi zneski, ki bi bili mogoči. Ako se bo večina obrtnišva odločila za kako izmed drugih varjant, namerava ministrstvo ustreči in izpremeniti v načrtu navedeni zneski rente.

Starostna renta pripada vsem tistim zavarovanim osebam, ki so izpolnile 65 leto starosti in redno vplačevale predpisane premijske prispevke najmanj 10 let. Starostna renta se po uredbenem načrtu začne z mesečno penzijo 250.— Din, od števši 11. leta dalje pa raste ta mesečni penzijski znesek za Din 10.— vsako nadaljno leto rednega vplačevanja mesečnih prispevkov, tako, da znaša po

30 letih vplačevanja mesečna pokojnina ali penzija za starost 450 Din.

Renta, ki pripada vdovam znaša polovico rente, ki jo je umrla zavarovaneč užival ali polovico rente, ki bi umrlému pripadala.

Če zavarovana oseba ni do dneva smrti vplačevala premijskih prispevkov polnih 5 let in če smrt ni nastopila radi nesrečnega slučaja ima vdova pravico do odpravnine, v kolikor izpolnjuje pogoje, ki so predvideni za upravičeno prejemanje rente za vdove. Če umrli ne zapušta žene, pripadajo iste pravice otrokom, ravnaoč se po načelu, da se mesečna renta razdeli med vse otroke v enakih delih.

Če umrli ne zapušta niti žene niti otrok, ki bi bili upravičeni do prejemanja rente ali odpravnine, pripada pravica do odpravnine siromašni materi umrlega, če jo je isti že za življenja vzdrževal.

Bolezensko zavarovanje daje pravico na zdravljenje, na zdravila, bolnišnico, sanatorijsko in kopalniško zdravljenje, zobno nego in nego za slučaj poroda.

Pokojninsko zavarovanje bo brezpogojno obvezno za vso državo, bolezensko zavarovanje pa se bo uvedlo po banovinah in to le v primeru če bo obrtnišvo dotične banovine to izrecno želelo in sklenilo. Pokojninski zavod bo pod neposrednim nadzorstvom ministrstva za trgovino in industrijo, bolniške blagajne pa pod neposrednim nadzorstvom banovin.

Koliko bodo znašali mesečni prispevki, ki jih bo moral obrtnik plačevati za svoje zavarovanje, bode določil penzijski zavod obrtniškega zavarovanja z odobritvijo ministrstva trgovine in industrije.

Iz predložene uredbe pa ni razvidno, ali se namerava ustanoviti v državi več penzijskih zavodov za posamezna področja. Mi stojimo dosledno na stališču, da mora biti taka ustanova povsem avtonomna in da mora za naše prilike biti več zavodov. Odločno smo proti temu, da bi se tudi pri tej ustanovi ponavljali novi »Središnji uredi«. Upamo, da smo vsi za zavarovanje, seveda pa pri tem tudi za popolno avtonomijo po glavnih okoliših, t. j. za Slovenijo v Ljubljani, itd. V prihodnjih dneh imajo naše organizacije nalogo, da stavijo svoje pomisleke k predloženemu načrtu, za katerega pa bi želeli, da bi ga dobili v slovenskem prevodu. Smatramo, da je predvsem na mestu predhodno informativno posvetovanje vseh naših organizacij, predno se poda dokončno naše stališče.

Važno!

Naročnina za „Obrtni Vestnik“ v letu 1939 znaša din 40. Vsak naročnik in redni plačnik je zavarovan za slučaj nezgode v višini din 5.000.

POGOJA STA SAMO: PLAČANA NAROČNINA ZA LETO 1939 Z VSEMI MOREBITNIMI ZAOSTANKI IZ PREJŠNJIH LET IN IZPOLNITEV PODATKOV NA ZADNJI STRANI POLOŽNICE, KI SMO JO PRILOŽILI NOVOLETNI ŠTEVILKI »OBRТNEGA VESTNIKA«.

Na 3. strani današnje številke prinašamo seznam rednih plačnikov in zavarovancev „Obrtnega Vestnika“. Če sebe ne najdete v seznamu, izpolnite položnico in nakažite denar čimprejše, ker moramo imena in podatke zavarovancev poslati zavarovalnici.

Vesti zadnjih dveh tednov

Italija zahteva od Francije: Džibuti in sicer internacionalizacijo pristanišča ali vsaj svobodno cono v pristanišču, odstop železnice Adis Abeba—Džibuti ali vsaj odstop novih delnic železnice Italiji, popolno spremembo statuta sueske družbe, da bi v njej sodelovala poleg Italije tudi Nemčija, ali vsaj zastopstvo Italije v upravi družbe, prosto naseljevanje Italijanov v Tunisu in dovolitev posebnega statuta za Italijane v francoskih kolonijah.

V razpravi o proračunu bolgarskega prosvetnega ministrstva so poslanci konstatirali, da je na bolgarskem še samo 4% analfabetov. Večina govornikov je zahtevala, da se mladina, ki je dokončala gimnazijo, porabi predvsem za delo v narodnem gospodarstvu, ne pa v državni službi.

Za oboroževanje je bilo lani izdano po podatkih zveze narodov 9.5 milijarde zlatih dolarjev, od česar odpade 79 odstotkov na sedem velikih držav. Skupno je bilo v zadnjih 5 letih izdano za oboroževanje 33 milijard zlatih dolarjev.

Japonska vlada je odgovorila na ameriško in angleško noto, da odklanja vsako mednarodno konferenco o vprašanju Daljnega vzhoda.

Med rumunsko vlado in madžarsko manjšino v Rumuniji je bil dosežen sporazum in bo tudi madžarska manjšina stopila v vladno fronto rumunske nacionalne obnove. Tudi zastopniki nemške manjšine v Rumuniji so sklenili, da vstopijo Nemci, ki so rumunski državljani, v vladno fronto rumunske nacionalne obnove.

Ministrskemu predsedniku Chamberlainu so ob odhodu iz Rima priredili zopet velikanske ovacije in prav tako tudi na vsej poti skozi Italijo. Crof Ciano je izjavil, da so v resnici pstekah razgovori v zelo prijateljskem duhu in da so se v njih proučila vsa evropska vprašanja. Angleški ministrski predsednik se je odpeljal skozi Pariz v London. Zunanji minister Halifax pa je odpotoval v Ženevo, kjer se je sestal s francoskim zunanjim ministrom Bonnetom, ki mu je podrobno poročal o rimskih razgovorih.

Za predsednika ljubljanske akademije znanosti in umetnosti je bil imenovan univerzitetni profesor Dr. Rajko Nahtigal.

Nesoglasja med Francijo in Italijo se po rimskem obisku niso niti najmanj zmanjšala in tudi polemika v listih ni popustila. List »Giornale d'Italia« trdi, da sedaj ne gre več za državno politične probleme, temveč za čast Italije. To čast je Italija pripravljena braniti tudi z orožjem in dvomi, da bi v takem primeru mogla Francija računati na podporo drugih držav. Žalitve Italije v francoskih listih se namreč ne morejo smatrati kot delo neodgovornih elementov, ker uradni francoski činitelji te žalitve dopuščajo.

Novoizvoljeni predsednik francoskega senata je ob svojem nastopu dejal med drugim. Na Francijo preže od vseh strani. Zato moramo gledati na to, da končamo vse notranje prepire in imamo pred očmi enotnost domovine. V Evropi, kjer se že 20 let brez kazni in posledic teptajo in kršijo diplomatski akti in mednarodne pogodbe, kjer je toliko moralnih pojmov popačenih, kjer veljajo želje kot pravice in kjer vlada ter odloča sila — v tej Evropi je danes mir resno ogrožen. Francija želi za vsako ceno ohraniti mir ter ne rabi nobene tuje zemlje, ker se zadovoljuje s poslanstvom v svojem kolonialnem imperiju.

O šušmarstvu

Kitajski delegat je predložil na seji sveta zveze narodov zahteve Kitajske, ki zahteva: bojkot japonskega blaga, zlasti svile, potem embargo za dobavo Japonski, zlasti petroleja, bencina in letal, ter olajšanje vseh nabav Kitajski in ustanovitev zveznega odbora, katerega naloga je, da se vsi ti sklepi izvajajo.

Ugledni član kitajskega narodno-političnega sveta je izjavil, da bo Kitajska zmagala tudi brez vsake tuje pomoči. Vojna z Japonsko je sedaj v drugi fazi. Prva faza se je končala s padcem Hankova. Sedaj se je pričela druga faza, ko se pripravlja Kitajska na splošno ofenzivo, saj ima Kitajska danes 240 divizij po 10.000 mož.

Slovaški parlament je imel svojo prvo sejo, ki je bila zelo slovesna, saj je bila otvoritev parlamenta, kateremu je odgovorna slovaška vlada, dokaz, da so Slovaki dosegli vse svoje pravice in da je Českoslovaška danes v resnici federativna zvezna republika.

Konferenca držav balkanske zveze bo sredi prihodnjega meseca. Konferenca bo razpravljala predvsem o mednarodni politični situaciji po zadnjih velikih spremembah. Nekateri pričakujejo, da bo po sklenitvi solunskega dogovora stopila v balkansko zvezo tudi Bolgarija.

Ob zaključku obiska italijanskega zunanjega ministra Ciana je bilo izdano uradno poročilo, ki pravi, da je dal obisk italijanskega zunanjega ministra možnost za vsestransko izmenjavo naziranj z našim ministrskim predsednikom. Oba državnika sta mogla konstatirati popolno funkcioniranje italijansko-jugoslovanskega prijateljskega pakta iz leta 1937. Oba državnika sta razpravljala tudi o položaju v različnih delih Evrope, ter ugotovila skupno voljo, da obe državi poglobita svoje sodelovanje v interesu konsolidacije miru in reda v tem delu Evrope s sporazumi z vsemi zainteresiranimi državami. V to sodelovanje vnaša Italija konstruktivnega duha osi Rim—Berlin. Oba državnika sta razpravljala tudi o gospodarskem sodelovanju obeh držav ter ugotovila, da se obe državi medsebojno dopolnjujeta in da bosta za to obe vladi delali na to, da se ti stiki poglobijo.

Obrtništvo trpi od mnogih nepravil in težkoč. Nekateri teh težkoč se dajo lažje, druge zopet težje odstranjevati, oboje pa predstavljajo mnogokrat nevarnost ne samo za obrtništvo in obrtnike, marveč zadevajo tudi širše in obče interese. Zato naletimo tudi pri odstranjevanju teh nepravil na večje ali na manjše ovire.

Šušmarstvo spada med tiste rane obrtništva, ki so že hudo zastarele in močno razširjene. Po svojih vplivih je šušmarstvo škodljivo, ker ne škoduje samo obrtniku, ampak ne prizanaša niti občin in javnim interesom.

V čem je bistvo šušmarstva? Šušmarstvo predstavlja kršenje zakonskih predpisov o pravici opravljanja obrtovi ali pa gazi poleg tega še zakonske odredbe o usposobljenju za delo. Prvi slučaj imamo, kadar usposobljeni mojster, obrtnik izvršuje svoj obrt, ne da bi ga prijavil in registriral. Čeprav je izpolnil vse pogoje, ki so potrebni za usposobljenje pri opravljanju obrta, se izogne vsem nadaljnjim pogojem in predpisom, ki so nujni, da zamore svoj obrt izvrševati javno. V drugem slučaju je situacija drugačna. Tu imamo opravka s takozvanim obrtnikom, ki se ni niti rednim potem usposobil za opravljanje tega ali onega obrta, n. pr. ni polagal mojstrskega izpita, pogostokrat niti pomočniškega. Kadar bi hotel dobiti pravico za opravljanje obrta, jo tak lažni obrtnik ne more dobiti, ker ni formalno sposoben a največkrat celo dejansko nesposoben za opravljanje obrta.

Če se bavi s protizakonitim delom kvalificiran mojster, trpi vsled tega ne samo obrtništvo, ampak tudi javni interes. Tak šušmar je v privilegiranem položaju v odnosu do ostalih obrtnikov, ki so prijavili in registrirali svoj obrt. Predvsem on ne nosi stroškov režije, ker nima svoje delavnice in dela kar na svojem stanovanju ali pri odjemalcih. Dalje ne plačuje obveznih članarin v obrtniških organizacijah in ustanovah, ne plačuje pridobnine in sploh nobenih davkov. Na ta način škoduje fiskalnim in socialnim interesom in je v stanju, da ceneje dela kot njegovi tovariši, ki v redu plačujejo omenjene dajatve.

Še slabši slučaj imamo, če se z obrtniškim delom bavijo ljudje, ki niso za ta posel strokovno usposobljeni. Ne samo, da so v boljšem položaju, ker ne plačujejo nikake režije, niti fiskalnih in socialnih dajatev, povrh so še škodljivi in mnogokrat nevarni v pogledu interesov konsumenta. Vsled nedovoljne usposobljenosti za obrtno stroko, v kateri izvršujejo dela na protizakoniti način, izdelujejo skrajno nesolidne izdelke in tako škodujejo odjemalcem kakor tudi ugledu in kreditu obrtništva. Šušmarstvo jim nudi možnost, da svoje izdelke izdelujejo ceneje in tako predstavljajo višek nelegalne konkurence na pram pravi obrtnikom.

S šušmarstvom se gazijo fiskalni interesi države in samoupravnih edinic, ono škoduje tudi socialnim ustanovam, a kar je glavno je dejstvo, da resno ogroža interese, mnogokrat tudi materialni obstoj obrtnikov. S svojim nesolidnim delom ubijajo kredit obrtništva. Naš obrtnik, ki je v zvezi s svojim obrtom preobremenjen z različnimi dajatvami ni več kos nelegalni konkurenci šušmarjev, vsled česar postopoma izgublja gospodarsko samostojnost in je prisiljen, da se tudi sam udinja med šušmarje.

Obrtniški krogi so se stalno borili proti šušmarstvu in prikazovali njegove zle posledice. Svoječasno so ministrstvu za trgovino in industrijo predložili samostojen zakonski predlog o pobujanju šušmarstva. Na žalost, se do danes še ni prav nič storilo, da bi se ta tako važen problem rešil v splošno zadovoljstvo.

Država je dolžna, da izvede resno borbo proti šušmarstvu. Dolžna je, da to izvede po svojih nalogah, ki so ji stavljene, četudi bi jo obrtniki na to ne opozarjali še posebej. Njena naloga je, da štiti pravni položaj in zahteva dolžno spoštovanje do svojih zakonov. Šušmarstvo predstavlja v svojem jedru kršenje pozitivnih zakonskih predpisov in na državi je, da štiti svoje fiskalne interese in onemogočuje davčne privilegije; toleriranje šušmarstva pomeni zanemarjanje državnih fiskalnih interesov

in dopušcanje davčne neenakopravnosti. V interesu države je, da se število neodvisnih gospodarskih edinic ne samo ohranja ampak tudi poveča. Šušmarstvo pa ima kot nujno posledico padeč števila samostojnih gospodarskih edinic.

Toleriranje šušmarjev se mnogokrat opravičuje iz socialnih obzirov. To bi pomenilo, da se obstoječi zakoni, ki zabranjujejo šušmarstvo, smatrajo za nesocialne in da je rešitev socialnega vprašanja v kršitvi zakonskih predpisov. Po taki logiki bi se tudi tatvine, prevare itd. lahko smatrale za izjemno obliko reševanja socialnega vprašanja.

Obrtništvo, ki do svoje države samozavestno in vdano izpolnjuje vse obveze in dolžnosti, s polno pravico pričakuje, da bo tudi država izvršila svoje zakonske obveznosti v pogledu pobijanja šušmarstva. Izpolnitev te svoje nade obrtništvo torej opravičeno pričakuje od strani za to poklicanih činiteljev, ki razumejo in poznajo splošne interese, sklicujoč se na izjavo, ki jo je nedavno tega dal predsednik kraljevske vlade, ko je obljubil, da se bo najodločneje pristopilo k reševanju in preprečenju vsakega šušmarstva pri obrtništvu.

Predavanja

V svrhu lažjega tolmačenja načrta uredbe o zavarovanju obrtništva, ki jo je dostavilo ministrstvo trgovine in industrije vsem Zbornicam in združenjem je priredilo Obrtno društvo v Ljubljani dne 31. januarja t. l. ob 20. uri zvečer v restavraciji hotela Štrukelj informativno predavanje o starostnem zavarovanju obrtnikov.

Obrtniško društvo smatra to vprašanje za tako važno, da bi morala biti o tem načrtu in načinu izvedbe do podrobnosti poučena vsak obrtnik in obrtnica, zato bo o poteku predavanja še poročalo.

Da bi se v poedinih strokah izučili in izpopolnjevali zares samo tisti poedinci, ki imajo za opravljanje dela v posameznih strokah že od narave dane specialne zmožnosti, bo priredilo Obrtniško društvo v Ljubljani dne 14. februarja t. l. ob 8. uri zvečer v salonu hotela Štrukelj predavanje s temo: »Poklicne posvetovalnice«. Predaval bo g. dr. Vlado Schmid.

Iz naših organizacij

Obrtniško društvo v Ljubljani je 14. I. t. l. priredilo v prostorih Kazine svoj tradicionalni obrtniški ples, ki je bil letos že 15. po vrstnem redu. Vodstvo vseh priprav in levji del naporov je nosil agilni in požrtvovalni načelnik prireditvenega odseka g. Ferdinand Tušar. Veliko dvorano Kazine je tudi letos kot običajno doslej dekoriral g. Albert Špeletič, ki je svoj posel opravil v splošno zadovoljstvo. Dvorana je bila okrasna. Med ostalimi delavci moramo zlasti pohvaliti požrtvovalne gospe soproge in gospodične hčerke naših gospodov obrtnikov, ki so sodelovale na tej tradicionalni obrtniški prireditvi.

Prireditve je dosegla tako moralen kakor tudi gmoten uspeh, saj so bili velika dvorana Kazine in sosedni prostori prenapolnjeni. Čisti dobiček se bo uporabil za podpore revnim onemoglim obrtnikom ter njihovim vdovam.

Dne 1. februarja bo priredilo Slovensko obrtniško društvo v Mariboru svoj tradicionalen obrtniški ples v veliki dvorani Narodnega doma. Sodelovala bo vojaška godba, ki ji bo dirigiral g. Jiranek. Vse predpriprave so končane. Mariborčani so vlnudno vabljeni, da se prireditve v čim večjem številu udeležijo, saj je čisti pribitek namenjen za sklad obrtniškega doma.

Prav tako bo priredilo Obrtniško društvo v Šoštanju dne 1. februarja Obrtniški ples na izrecno željo meščanov, ki so se udeležili lanskega plesa in ga kar ne morejo prehaliti. Obrtniki v Šoštanju nameravajo za to priliko dvorano čim lepše okrasiti in pripravljajo svo jim obiskovalcem lepa presenečenja.

Obrtniško društvo v Celju priredi svoj vsakoletni obrtniški ples dne 1. II. t. l. v Narodnem domu.

Tudi agilno Obrtniško društvo v Zagorju priredi na ta dan Obrtniški ples. Iz navedenega je razvidno, da naša

obrtiška društva po deželi nadaljujejo svoje delo z nezmanjšano delavnostjo. Razveseljivo je zlasti dejstvo, da se čisti dobiček od plesnih prireditev, ki jih prirejajo naša društva, porablja za podporo onemoglim obrtnikom in za pospeševanje strokovnega tiska. Nekatera društva so si stavila še višji cilj, ko hrepene in žrtvujejo vse napore v to, da si sezidajo svoje lastne obrtniške domove.

Iz Zveze obrtnih društev

Zveza obrtnih društev za dravsko banovino vabi vse gg. odbornike, kakor tudi delegate poedinih obrtniških društev, da se zanesljivo in polnoštevilno udeležijo širše seje, ki bo dne 12. februarja 1939. ob pol 9. uri zjutraj v Celju — Obrtniški dom.

Dnevni red: 1. Starostno zavarovanje; 2. Akcija za pomirjenje med obrtništvo in dravske banovine; 3. Slučajnosti.

Naš vrli tovariš in sodelavec Edvard Černi, stavbeni podjetnik in posestnik v Dravljah praznuje svojo šestdesetletnico.

Priden in podjeten skozi vse svoje življenje, kremenitega in iskrenega značaja je zagledal luč sveta v Bukovci pri Renčah. Šolo je obiskoval v domačem kraju. Po končani šolski dobi se je posvetil stavbeni stroki, v kateri je z velikimi uspehi napredoval in postal odlični in prvovrstni stavbeni podjetnik.

Uredil si je v Dravljah svoj dom, ki je njemu v ponos vsem okoličanom za zgled vzornega gospodarja in ljubitelja žlahtnega drevja in lepih nasadov.

Zgradil je pred vojno in po vojni širrom naše banovine veliko število manjših in večjih hiš.

Vso povojno dobo ga vidimo kot pridnega obrtniškega delavca in funkcionarja raznih društev, posebno mu je pri srcu Obrtno društvo v Šiški, katerega podpredsednik je že od leta 1921 dalje.

Zelimo, da bi čvrst in mladeniški kakor je danes — še dolgo let delal v prid naših obrtniških organizacij v zgled in pobudo mlajšim tovarišem, kakor tudi, da bi imel v svojem podjetju še mnogo uspehov.

Posvetovalnica

Vprašanje: Po poklicu sem pekovski mojster. Moj brat je slaščičarski pomočnik. Ker ni dobil v svoji stroki primerne zaposlitve, pomaga začasno v moji pekarni. Ali ga smem v svojem obratu zaposliti in tudi pri obrtnem združenju in bolniški blagajni kot pomočnika prijavit? Ali smem svojo pekarno razširiti v slaščičarno in odpreti podružnico?

Odgovor: Kot pekovski mojster ne smete zaposliti slaščičarskega pomočnika niti niste upravičeni, da ga prijavitte združenju. Čim pa zaposlite katerega koli pomočnika, ste pod kaznijo dolžni istega prijavit v bolniško blagajno. V danih okoliščinah svojega obrata ne morete razširiti v slaščičarno. Pač pa Vam je dana možnost, da položite mojstrski izpit iz slaščičarske stroke brez predhodne vajeniške in pomočniške dobe, ker sta si pekovska in slaščičarska stroka sorodni. Po opravljenem mojstrskem izpitu imate pravico do dovoljenja za opravljanje slaščičarskega obrta. Kot tak ste v stanju, da opravljate oba obrta in tudi lahko zaposlite slaščičarske pomočnike, ter po mili volji ustanovljate podružnice.

Dopisujte v
»OBRTNI VESTNIK«!

TVRDKA

Jos. Eberle

LJUBLJANA — MESTNI TRG 17

se je preselila
1. FEBRUARJA 1939
v nove poslovne prostore

hotela „Slon“
Radi preselitve znatno
znižane cene

Velika zaloga in izbira draguljev (juvelov), ur, zlatnine, srebrnine, jedilnega pribora vseh vrst, kovinskih umetnin itd.

NAKUP ZLATA IN SREBRA PO
NAJVIŠJIH CENAH

Francoski zunanji minister Bonnet je izjavil v francoskem parlamentu, da mu je poljski zunanji minister Beck še pred svojim obiskom v Berchtesgadenu zagotovil, da smatra prijateljstvo s Francijo enega glavnih stebrov poljske zunanje politike.

Svet Zveze narodov je sprejel resolucijo, s katero priporoča zainteresiranim državam na Daljnem vzhodu, da podpirajo Kitajsko. Resolucija pa je seveda le bolj platičnična značaja.

* Likvidacija 259 let starega čeha. Pred stoletji se ze umen obrtniki razna strok svoje organizacije in so se take organizacije imenovale čehi. Nekaj čehov se je še do danes zaradi stare tradicije ohranilo v Varaždinu in je bil med njimi najstarejši čevljarški čeh, ki pa je v zadnjem času šteje samo še nekaj članov. Zaradi hude konkurence, ki jo dela čevljarški obrt in industrija so prišli vsi stari čehovski mojstri v tolike gmočne težave da niso mogli več služiti tradiciji s plačevanjem prispevkov. Te dni je bilo sklenjeno, da se 259 let stari čevljarški čeh likvidira ter vsa njegova imovina razdeli članom. Ta imovina pa ima samo zgodovinsko vrednost, ker obstoja iz stare čehovske zastave, čehovske skrinje z različni dokumenti in iz starinskih vrčev. Člani likvidnega čeha bodo vse te starine prepustili mestnemu muzeju.

Naročnino za „Obrtni Vestnik“ v letu 1939 so poravnali in so pri Zedinjeni zavarovalnici brezplačno zavarovani za Din 5000 sledeči naročniki:

Babnik Jakob, vod. inst. Ljubljana;
 Battelino Danijel, zid. moj. Ljubljana;
 Besak Anton, kroj. moj., Maribor;
 Bobnar Franc, kolarski moj., Fužine — Dobrunje;
 Cividini Stane, briv. moj., Gornja Radgona;
 Černe Ludvik, zlatar, Ljubljana;
 Černe Frančiška, pos., Dobrunje;
 Črnič Edvard, zid. moj., Dravljice pri Ljubljani;
 Dežman Ivan, steklarski moj., Maribor;
 Figar Ivan, pilar, Ljubljana;
 Gjurković Stepan, obratni moj., Ruše;
 Grobelnik Riko, friz. moj., Celje;
 Gungl Alojz, čevlj. moj., Pobrežje pri Mariboru;
 Habicht Ciril, miz. moj., Ljubljana;
 Hanzel Karl, klepar, Metlika;
 Irt Ivan, kamnoseški moj., Stepanja vas pri Ljubljani;
 Janežič Alojzij, kroj. moj., Bizovik pri Ljubljani;
 Jenko Gregor, čevljarski moj., Ljubljana;
 Kalan Valentin, kovač, Škofja Loka;
 Kališnik Ignac, urar, Zagorje ob Savi;
 Kapus Jakob, izd. cement. izd., Nova vas — Lesce;
 Kernc Ivan, dimn. moj., Ljubljana
 Kloboves Maks, strojar, Poljane nad Škofjo Loko;
 Kravos Ivan, trgovec, Maribor;
 Kremesec Jože, čevlj. moj., Metlika;
 Kremesec Franc, kovaški moj., Metlika;
 Kriška Tomaž, brivec, Velike Lašče;
 Krulej Ernest, gostilničar in pek. moj., Sevnica;
 Laznik Ferdo, kolarski moj., Radeče;
 Landi Franjo, dimn. moj., Križevci;

Mali Martin, sedlarski moj., Domžale;
 Malingar Kati, dimnikarstvo, Braslovče;
 Malevašič Vencel, dimn. moj., Vrhnika;
 Malgaj Anton, čevljarski moj., Loke — Trbovlje;
 Matjašec Stefan, miz. moj., Ptuj;
 Medič Franjo, industrijalec, Ljubljana;
 Mrzel Leopold, čevlj. moj., Smartno pri Litiji;
 Novačan Franjo, zid. moj., Celje — Trnovlje;
 Ogrič Filip, drž. dipl. dentist, Novo mesto;
 Pančič Viljem, izd. predmetov iz mavca, Pobrežje pri Mariboru;
 Perovec Vinko, miz. moj., Šoštanj;
 Pintar Rozalija, modistinja, Jesenice;
 Poglič Marko, steklar, Ljubljana;
 Rakovec Ivan, brivski moj., Jesenice;
 Ratej Franjo, dimn. moj., Maribor;
 Rebolj Ivan, avtomehanik, Ljubljana;
 Repič Fran, sodarski moj., Ljubljana;
 Rus Peter, kroj. moj., Bled;
 Semen Ignac, miz. moj., Sv. Jakob pri Ljubljani;
 Sikošek Franc, slikar in pleskar, Brežice;
 Stancer Angela vd. Agnola, trg. in pos., Ljubljana;
 Svetina Ivan, poobl. graditelj, Ljubljana;
 Tramšek Franc, pek. moj., Kapela — Slatina Radenci;
 Turk Rajko, špediter, Ljubljana;
 Urbas Miroslav, klobasičar, Ljubljana;
 Varšek Franc, zid. moj., Tržič;
 Venko Albert, električar, Maribor;
 Vovk Franc, kirurg. meh., Ljubljana;
 Zajc Franc, mes. moj., Ljubljana;
 Zelič Franc, klepar, Šoštanj;
 Zmrzlikar Jože, ključ. moj., Koseze — Vodice;
 Žigon Anton, kroj. moj., Ljubljana.

**Čitajte in širite
 OBRTNI VESTNIK!**

Ustanovni občni zbor obrtniškega društva za sodni okraj Cerknica

V nedeljo 29. januarja se je zbrala stanovska zavedna obrtniška družina, da poveže svoje vrste v celoto in s tem pokaže svojo odločno stanovsko zavest in borbeno pripravljenost v zaščito svojih pravic.

Ob pol 3. uri popoldne je ob lepem številu navzočih obrtnic in obrtnikov otvoril predsednik pripravljalnega odbora tovariš g. Vivoda ustanovni občni zbor obrtniškega društva v Cerknici. Uvodoma je pozdravil vse navzoče, zlasti pa predsednika Zveze obrtnih društev tovariša Josipa Rebeka in tajnika tovariša Frana Iglia, ki sta se udeležila te važne obrtniške prireditve. Predstavnik Pripravljalnega odbora je orisal pomen in neodložljivo potrebo po ustanovitvi prostovoljne obrtniške organizacije. Po njegovem uvodnem govoru je tovariš Josip Rebek pozdravil ves navzoče in s posebnim povdarom čestital k ustanovitvi obrtniškega društva v Cerknici, ker bo le na ta način dana možnost za odpor proti vsem oviram in neprilikom, ki tarejo in onemogočujejo širši razmah obrtnika v gospodarskem pogledu. Orisal je pomen društva v primeru z združenji, ki vršijo samo ona dela, ki jih izrecno narekuje obrtni zakon. Obrtniško društvo kot prostovoljna organizacija pa naj bo ona gonilna sila, ki daje spodbudo v borbi kjerkoli so prizadeti obrtniški interesi. Posebne naloge društva so gojitev stanovske zavesti, družabnosti in medsebojna pomoč ter popolno zaupanje. Vsa ta prostovoljna obrtniška društva naj se zanimajo zgolj za stanovska vprašanja, v njih ne sme biti mesta za delo in težnje strankarske pripadnosti. Po govoru predsednika Josipa Rebeka je tovariš Vivoda prečital pravila. Ob tej

priliki se je določila članarina na letnih 12.— Din, ustanovni člani pa plačajo Din 200.— V nato sledečih volitvah so bili izvoljeni soglasno za predsednika tovariš Vivoda za podpredsednika tovariš Urbas, za odbornike pa tovariši Sežon, Petrič, Škarja, Kremžar in Bartol; za namestnike tov. Korče, Kranjc, Bežaj, Škrbec; v nadzorstvo tovariši Korče, Zgonc in Škrbec; v razsodišče pa tovariš Kranjc.

Predsednik se je zahvalil navzočim za izkazano zaupanje z obljubo, da bo z vsemi silami delal na to, da dobi društvo ugled in da postane zares ono središče in oporišče, iz katerega bodo s skupnimi močmi delali v korist obrtniškega stanu. Zvezni predsednik tovariš Rebek je podal na to poročilo o najvažnejših problemih obrtniškega stanja. Govoril je o svetovni razstavi v Berlinu, o potrebi čimprejšnje novelizacije obrtnega zakona, o predvidenem obveznem starostnem zavarovanju obrtnikov, o davčnih zadevah, šušmarstvu, strokovni usposobljenosti obrtnikov, o kreditnem vprašanju in s tem v zvezi o Znanstveni banki ter o splošnem gospodarskem položaju obrtnika. Tovariš Iglia pa je podrobno poročal o delu Zveze in njenem razvoju.

Pri slučajnostih se je razpravljalo o šušmarstvu, o oddaji del in drugih važnih problemih, ki ogrožajo obstoj našega obrtnika.

Po končani razpravi je predsednik tovariš Vivoda zaključil uspeli občni zbor in se zahvalil vsem, ki so pomagali pri zgraditvi te naše važne organizacije.

Prav posebno se je zahvalil Zvezi obrtnih društev ter njenemu predsedniku g. Josipu Rebeku in tajniku Iglia, za njun osebnih obisk, ker sta s tem obrtništvu navdušila in podprla v nadaljni borbi.

Ob dvajsetletnici

USTANOVITEV NOVIH TRGOVSKIH ŠOL

Zbornica je kmalu občutila, da je za nacionalno preorijentacijo gospodarstvenega sveta v okviru nove države treba še dveh važnih naprav in sicer trgovske šole v Mariboru, trgovske akademije v Ljubljani in stalnega razstavišča za naše domače izdelke. Za potrebe vzgoje nacionalnega naraščaja za trgovino in industrijo v mariborski oblasti, ki je bila po prevratu najbolj nujna, se je otvorila po inicijativi gospodarskih krogov že takoj 1. oktobra 1919 državna dvorazredna trgovska šola v Mariboru, ki se je sedem let pozneje dne 19. avgusta 1926 svečano pretvorila v trgovsko akademijo.

V Ljubljani se je občutilo istotako primanjkanje naraščaja s srednjo trgovsko naobrazbo in da ne bi morala omladina odhajati na študij v inozemstvo se je po inicijativi trgovskih krogov dne 4. decembra 1920 otvorila državna trgovska akademija. Izpopolnjevanje obrtniškega zbornice je že v prvem letu svojega poslovanja sklenila prirediti v Ljubljani razstavo, ki naj bi pokazala interesantom iz vseh pokrajin kraljevine, kaj se vse izdeluje doma in kaj bi lahko namesto iz inozemstva naročali od domačih podjetij. Pozneje je izpremenila svoj sklep v tej smeri, da naj bi se osnovala stalna naprava v obliki vzorčnega velesejma, ki so se takrat snovali po vseh državah in ki naj bi s svojimi vsakoletnimi prireditvami seznanjala trgovce iz vzhodnih delov države z domačimi izdelki in tako pripomogla k hitrejši preorijentaciji naše uvozne trgovine pa tudi naše industrijske produkcije. Po malone polletnih pripravah je končno dne 3. septembra 1921 ljubljanski velesejem otvoril prvič na slovesen način svoja vrata ter je od tedaj priredil že osemnajst uspešnih mednarodnih vzorčnih velesejmov, poleg njih pa niz kulturnih in gospodarskih specialnih razstav in prireditev, katerih vzgojni in propagandni pomen je neprecenljive važnosti.

V teh prvih povojnih letih se je nahajalo trgovstvo vsled inflacije v zelo težkem položaju. Padanje vrednosti domače valute in vedno rastoča draginja, sta povzročala mezdna gibanja in pokrete. Ponovno je prišlo do začasnih uvoznih in izvoznih prepovedi. Posebno kruto se je občutilo tudi uveljavljenje predvojne srbske carinske tarife in nje-

na razširitev na celo carinsko ozemlje SHS v maju leta 1919. Ta tarifa je bila izdelana za povsem druge prilike in pod drugimi okoliščinami in ni odgovarjala našim razmeram, posebno ne v povojni dobi. Poleg tega se je vsled padanja vrednosti krone in pozneje dinarja carinski ažijski nagloma zviševal in z njim rastle tudi obremenitev blaga pri uvozu. Carinski ažijski je znašal:

od 1. januarja 1919 do 30. aprila 1920 40 odstotkov,
 od 1. maja 1920 do 15. julija 1921 100 odstotkov,
 od 16. julija 1921 do 9. novembra 1921 300 odstotkov,
 od 10. novembra 1921 do 9. decembra 1921 400 odstotkov,
 od 10. decembra 1921 do 14. julija 1922 500 odstotkov,
 od 15. julija 1922 do 14. januarja 1923 600 odstotkov,
 od 15. januarja 1923 do 31. avgusta 1924 800 odstotkov,
 od 1. septembra 1924 do 30. septembra 1924 900 odstotkov,
 od 1. oktobra 1924 do 30. aprila 1925 1000 odstotkov.

Torej v dobi šestih let 25-kratni iznos. Za celo valutno inflacijo in po njej povzročeno druginjo je delalo javno mnenje odgovorne trgovce poedince, ki so sami trpeli vsled nestalnosti posla mnogokrat občutne škode. Z drastičnimi policijskimi ukrepi se je hotelo preprečiti porast cen, posebno življenjskim potrebščinam in vsa naša pojasnila in spomenice na nešteti konferencah niso mnogo zalegle. Vse je tedaj sililo v trgovske vrste. Vsakdo si je v varljivem ozračju inflacijske dobe obetal sijajnih zaslužkov. Mnogi solidni stari trgovci so takrat ustavili poslovanje in začasno prenehali obratovati, mnoge je zavarala ta primamljiva konjunktura, snovala so se velikopotezna podjetja, ki so pozneje izginila s površja naglo, kakor so bila poprej zasnovana.

Radi političnih dogodkov na Madžarskem je bil prva povojna leta ves tranzitni in izvozni promet iz cele države usmerjen preko Maribora in Rakeka v inozemstvo. V Mariboru se je pojavljala ogromen zastoj robe in svojeglava politika bivše južne železnice je često že itak težke situacije še zaostavala. Zato je ministrski svet dne 22. avgusta 1923 sklenil, da prevzame proge južne železnice v kraljevini v državno upravo, kar se je par dni nato tudi izvršilo. Tako je bilo končno celo omrežje želez-

nic zedinjeno v enotni prometni in tarifni upravi, ker je bilo prejšnje stanje postalo že nevarno.

V tej dobi so bili donešeni tudi važni socialno politični zakoni, na podlagi katerih je bila osnovana inšpekcija dela a s 1. januarjem 1922 je pričela poslovati tudi delavska zbornica kot interesno zastopstvo delavstva.

NOVE ŽELEZNICE

Poleg proge na Jadransko morje je bila za spoj zapadnega dela Prekmurja z zaledjem potrebna nova železniška zveza. Ta se je zgradila iz Ormoža preko Ljutomera do Murske Sobote in je povezala dva odsekana dela lokalne glavno omrežje tako, da prekmurški in obmurski del ni bil več primoran posluževati se tranzita preko avstrijskega ozemlja, kadar je potoval v Maribor. Nova železnica je bila dne 23. novembra 1924 slovesno otvorjena. Od tedaj pa do danes se je na polju železniškega prometa bore malo zgodilo. Zbornica je leto za letom na vozno rednih konferencah in ob priliki vsakoletnih proračunskih razprav v skupščini, na velikih konferencah za izdelavo železniške mreže leta 1920 in 1927, na konferencah zbornic in v svojih spomenicah ponavljala in naglašala nujno potrebo sanacijskih dopolnilnih in investicijskih del, a od vsega tega je sedaj dograjena samo 15 km dolgo zveza med Sevnico in Št. Janžem, a licitira se še nadalje oddaja del na sektorju proge Črnomelj — Vrbovsko, ki naj bi predstavljala bodočo skrajšano zvezo Slovenije z morjem. Neizvršena je ostala izgraditev drugega tira na železniški progji Zidani most — Zagreb in na progji Ljubljana — Jesenice, ki sta obe preobremenjeni in povzročata vedno zakasnitve. Pa tudi do pojačanja kamniške proge in dolenskih železnic, ki bi bile nujno potrebne, doslej ni prišlo. Enako nujno potrebna je preureditev ljubljanskega kolodvora in mnogih drugih postajnih naprav, naša davna zahteva je tudi motorizacija turističnih prog in elektrifikacija gorskih prog, toda vse to se od leta do leta na škodo gospodarstva odlašajo. Postopanje pri odrejanju investicijskih programov moramo odkrito reči, da se nam z zelo enostransko in se baš na področju ljubljanske železniške direkcije, ki se nahaja v tranzitu med italijanskimi, nemškimi in madžarskimi železnicami, najjačje občuti. Ne spada v okvir tega kronološkega pregleda, da bi tu navajali vsa neizvršena potrebna dela, ki bi se lahko tolmačila kot neumestno kri-

tiko, vendar moramo ugotoviti, da je že skrajni čas, da se tudi silno zaostalemu prometu v dravski banovini posveti polna pažnja. V nekoliko letih bomo praznovali stoletnico, odkar je stekla železnica iz Maribora do Celja in nato proti Ljubljani, pa imamo danes modernejšo tehnične pridobitne pasivne proge, akoravno so bile zgrajene celih šestdeset let pozneje.

USTANOVITEV LJUBLJANSKE BORZE

Ko je leta 1923 nastal preokret na valutnem polju in so se valute nasledstvenih držav pričele stabilizirati, so se tudi odnošaji za trgovsko izmenjavo blaga z inozemstvom pričeli polagoma urejevati v okviru novih trgovskih pogodb in posebnih carinsko-tarifnih koncesij. Tedaj so dali trgovski krogi v Ljubljani inicijativo za osnovanje samostojne borze. V začetku nam je bila odobrena samo borza za blago in vrednote, ki je pričela dne 16. avgusta 1924 poslovati. Še polna tri leta borbe in naporov pa je trajalo, predno smo končno dosegli odobritev valutnega in deviznega poslovanja. Dne 24. junija 1927 je bilo na svečan način otvorjeno tudi devizno poslovanje. Žal da tako izpopolnjena borza ni mogla niti dobro razviti svojega poslovanja, ker so že po par letih nastopile valutne in devizne omejitve, kontrola nakupa in uporabe inozemskih plačilnih sredstev, uradno in umetno določeni tečajji za obračun blaga v kliringu, ki so celi borzni napravi največji del prometa odvzeli in onemogočili, da vrši ono funkcijo, ki ji pripada v svobodnem trgovskem prometu.

NOVA CARINSKA TARIFA

Dne 20. junija 1925 je bila uveljavljena nova avtonomna carinska tarifa, ki je bila vsaj nekoliko jugoslovansko orijentirana, in ki je od tedaj osovina in glavni instrument naše trgovinske politike z inozemstvom, na bazi katere so se sklepale tarifne pogodbe in urejevali trgovinski odnošaji. O tej carinski tarifi so lahko mišljenja deljena. Eno pa je gotovo in pozitivno, namreč, da se je z njo inaugurirala era stabilnega in konstantnega industrializiranja inozemstva, ki je tekom petnajstih let, odkar je v veljavi, dosegla velike uspehe. Taka tarifa je bila v tedanjem času tudi edino mogoča, ker počenši od leta 1925 nastaja preokret pri vseh naših sosedih, ki od tedaj vedno bolj dopolnjujejo sistem svoje autarkije.

(Nadaljevanje sledi.)

Poziv vsem damskim frizerjem dravske banovine

Zgodovina damsko frizerske obrti v Dravski banovini bo 1. 1939. v jeseni prvokrat beležila v Ljubljani kongres »Saveza klubov damskih frizerskih mojstrov« za Jugoslavijo. Sedmič bomo povzdigovali napredek damsko frizerske stroke, z idealnim delom tekmovali, ter darovali svoje znanje na žrtvenik skupnega napredka. Razpravljali bomo o svojih težnjah in vsak bo lahko spoznal, kako koristna je borba saveza klubov za splošni napredek našega stanu.

Ljubljana si bo štela v čast sprejemati mile goste iz naše širše domovine, ki bodo s strokovnim delom, ramo ob rami, branili čast Slovenije. Na to delo so pozvani vsi brez razlike, od mojstra preko pomočnika do vajenca, da pomagajo dvigniti prapor našega strokovnega pokreta za napredek damsko frizerske obrti.

Naprošene bodo naše matice-združenja: Ljubljana, Maribor in Celje, k sodelovanju. Prepričani smo, da nas bodo v tem podprli. V njih bomo našli skrbno mater, ki nam bo pomagala z nasveti in podporami. Izostati ne smejo organizacije pomočnikov in pomočnic z ostalimi kolegi in kolegijami v naši državi. Ustanove naj sekijsko ali klube in v njih izvežbajo svoje člane, da bodo na kongresnem friziranju častno zastopali pomočniške zборе.

Našemu učnemu naraščanju hočemo vcepiti v srce, da s skupnimi nastopi pridobi znanost damsko frizerske stroke, spozna svoje delo, ter pripomore, tudi k napredku svoje stroke. Nj. m. velja ta klic in njihovim učnim mojstrom, da jih podprejo in s tem pripomorejo k boljši bodočnosti.

Opozorjamo vse člane klubov v Dravski banovini, da je njihova dolžnost vršiti poslanstvo s svojim prostovoljnim delom za napredek damsko frizerske stroke. Nihče se ne sme delu izogniti, vsi moramo krepko prijeto zanj. V skupnosti je moč! To bodi naše geslo in dosežen bo naš cilj.

Naj ne bo nikogar, ki bi ne sodeloval pri tej manifestaciji dela. Ako se nisi še nikoli žrtvoval, Te danes vabimo, da pripomoreš s svojim sodelovanjem k čim veličastnejšemu uspehu sedmega kongresa damskih frizerjev, ki mora biti v ponos naši Sloveniji in vsej Jugoslaviji.

Obrtno šolstvo

Po večkratnih intervencijah zlasti v banovinskem odboru za strokovno nadaljevalno šolo se je doseglo, da se je pritegnilo k pouku okrog 25 mojstrov, tako da imamo sedaj med učitelji že 53 obrtnikov. Ker se letos podeljujejo dekreti za nadaljna 3 leta, bo potreba ponovnih borb, da v tem pogledu napredujemo.

Zlasti je treba pouk na vajenskih šolah reorganizirati in prilagoditi današnjim razmeram. Želeti bi bilo, da se mojstri pritegnejo tudi k poučevanju drugih predmetov, tako n. pr. strokovnega risanja. Da to dosežemo bo treba uvesti za izobrazbo mojstrov poseben tečaj. Država naj se pritegne k vzdrževanju šole, da se tako razbremenijo vajenci, ki sedaj plačujejo prav znatne vsote. Tudi združenja so poklicana, da votirajo v ta namen večje zneske za podpore.

KLIŠEJE VSEH VRST
IZDELUJE KLIŠARNA
LJUBLJANA, DALMATINOVA 15 ST. IDEU

MALI OGLASI

V zalogi imamo še nekaj komadov Karlovškove »UMETNOSTNE OBRTI«. Knjiga je okusno opremljena, ima preko 100 slik in stane v platno vezana Din 70.—. Naroča se pri »Obrt. društvo«, Ljubljana, Sv. Petra c. 4, tel. 35-23.

Dobave in licitacije

Direkcija drž. rudnika v Vrdniku sprejema do dne 2. februarja ponudbe za nabavo 2 kompletnih jamskih zidnih telefonov.

Artilerijsko-tehnični zavod Lepetane sprejema do dne 2. februarja ponudbe za dobavo ogljikove kisline ter raznih tehnič. predmetov, elektromotorja, el. grejača; 5. februarja raznega ročnega orodja.

Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do dne 4. februarja ponudbe za dobavo držal za lopate in kladiiva, prebijačev in matric za stroj, stroja za usnje, mikrometrov, razne pločevine, zakovic, vijakov in elektrod.

Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do dne 6. februarja ponudbe za dobavo mavca, alabastra, azbesta, keramičnih plošč, medenih očič, lanenega in bombažnega platna, sukanca ter lepila za linoleum; 13. februarja za dobavo steklene in porcelanaste namizne posode.

Dne 6. februarja se vrši pri direkciji pomorskega prometa v Splitu licitacija za dobavo jeklenih zagod za bager.

Dne 7. februarja se vrši pri ekonom. odeljenju gen. direkcije drž. železnic v Beogradu ofertalna licitacija za dobavo bronza v zameno za strugotino od bronze.

Dne 7. februarja se vrši pri upravi državnih monopolov v Beogradu licitacija za dobavo 30.600 kg žebeljev in dne 17. februarja za dobavo raznih spojnic za potrebe tobačnih tovarn.

Artilerijsko tehnični zavod Lepetane sprejema do dne 8. februarja ponudbe za dobavo raznih špiralnih svedrov, krožnih pil, raznih meril ter raznega orodja.

Pri stalni vojni bolnici III. armijske oblasti v Skoplju se sprejme strojniki za dizelmotor v svojstvu uradnika X. pol. grupe. Konkurz za razpisano mesto je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.

Dne 8. februarja se vrši v skladišču I. odd. vojno-tehničnega zavoda v Hanrijevu pri Skoplju licitacija za dobavo

230.000 kg. premoga ali lignita in 10 tisoč kg livarskega koksa.

Dne 10. februarja se vrši pri Upravi policije v Zagrebu licitacija za dobavo 10.000 kg bencinske mešanice.

Dne 16. februarja se vrši v ekonom. odd. štaba mornarice v Zemunu licitacija za dobavo motornega olja in bencin-alkohola; dne 17. februarja večje množine specialnega olja za mazanje.

Dne 16. februarja se vrši pri Direkciji pomorskega prometa v Splitu licitacija za dobavo raznih barv za potrebe pomorskih svetilnikov in znakov.

Dne 16. februarja se vrši pri Vojnosanitetskem zavodu v Zemunu licitacija za dobavo 150.000 m hidrofilne gaze.

Dne 20. februarja se vrši v I. odd. vojnotehničnega zavoda v Hanrijevu pri Skoplju licitacija za dobavo večje množine laka, bencina, petroleja, nafte, okara, petrolata, pralnega mila, sode, kleja, raznih olj, firneža, karbida, etra, alkohola, azbesta, klingerita in dr.; dne 22. februarja za dobavo zaščitnih stekel za armaturo, električnih žarnic, gumenih rokavic in gume.

Dne 18. februarja se vrši pri direkciji drž. železnic v Sarajevu licitacija za dobavo 6 kom. kompletnih skretnic.

Dne 22. februarja se vrši pri Direkciji pomorskega prometa v Splitu licitacija za dobavo 181 komadov zimskih plaščev.

Dne 25. februarja se vrši pri Vojnotehničnem zavodu v Hanrijevu pri Skoplju licitacija za dobavo raznega usnja in usnjenih jermen za stroje.

Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do dne 14. februarja ponudbe za dobavo 400 košar pletenih iz vrbe, pločevinastih posod za barve in pepel, lanene jadenine, lanenega platna, sukanca, merlina, medeninastih očič i. dr.

Dne 5. februarja se vrši pri Upravi zavoda »Obilicevo«, Kruševac licitacija za dobavo raznih kemičnih predmetov, dne 7. februarja za dobavo kompletne aparata za steriliziranje vode in dne 16. februarja za dobavo baze za civilne maske in škatel za čuvanje teh mask

Dne 7. februarja se vrši pri Upravi III. odd. vojno-tehničnega zavoda v Čačku licitacija za dobavo smrekovih desk.

Dne 9. februarja se vrši pri Štabu vazduhoplovstva vojske v Zemunu licitacija za dobavo specialnih šotorov; dne 18. februarja za dobavo raznega fotografskega materiala.

Dne 27. februarja se vrši pri Direkciji drž. železnic v Zagrebu licitacija za oddajo ličarskih del železnega mostu.

Predmetni oglasi so v pisarni zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.

Sejmi

1. febr.: Jurklošter, Celje, Ljubljana;
3. febr.: Kalobje, Lukovica, Loški potok, Škofja Loka, Krško, Gor. Radgona, Maribor, Žužemberk;
4. febr.: Celje, Kamnik, Ljubljana;
6. febr.: Dobrna, Murska Sobota;
7. febr.: Metlika, Kamnik, Gor. Logatec;
8. febr.: Celje, Ljubljana;
9. febr.: Mengeš, Slov. Konjice, St. Jernej, Grahovo, Pilštanj, Zagorje;
10. febr.: St. Jurij ob juž. železnici, Maribor;
11. febr.: Celje, Kamnik, Ljubljana;
12. febr.: Motnik;
13. febr.: Višnja gora, Središče;
14. febr.: Brežice, Sevnica, Žalec, Kamnik, Dob. Žerovnica, Maribor, Jesenice, Ponikva;
15. febr.: Celje, Bogojina, Ljubljana;
16. febr.: Dol. Lendava, Irča vas, Šoštanj, Sedlarjevo (Polje).

ZANATSKA BANKA

Kraljevine Jugoslavije
A. D.

PODRUŽNICA LJUBLJANA
Gajeva ulica 6
TELEFON ŠT. 20-30

CENTRALA BEOGRAD
GLAVNA PODRUŽNICA ZAGREB
PODRUŽNICA SARAJEVO

Delniška glavica Din 75.000.000.—
Udeležba države Din 30.000.000.—
Rezervni fond nad Din 5.000.000.—

PODELJUJE

obrtnikom in obrtnim podjetjem menična in hipotekarna posojila, kredite na tekoče račune in posojila na zastavo državnih vrednostnih papirjev.

SPREJEMA

od vsakogar vloge na hranilne knjižice in tekoče račune po najugodnejšem obrestovanju.

UPRAVLJA

imovino in fonde obrtniških ustanov in organizacij.

IZVRŠUJE

najkvalitetne vse ostale bančne posle.

Obrtniki!

V vašem lastnem interesu je, da vse svoje denarne posle izvršujete potom svojega denarnega zavoda!

KROJAČI!

Pri nabavi vsakovrstnega blaga za moške obleke, kakor tudi podloge in pribora, Vas bodo najbolj vestno in pri najugodnejših cenah postregli pri:

Češko-Jugoslovenska veletrgovina blaga
ANTON HÜBL D. D.
Zagreb, Trenkova ulica št. 7

Poravnajte naročnino za
OBRTNIŠKI KOLEDAR 1939

LIPSKI POMLADNI SEJEM 1939

Začetek: 5. marca

60% popusta na nemških železnicah, znatni popusti v drugih državah.

Vsa pojasnila dajejo:
Zvanični biro lajpcijskog sajma, Beograd, Knez Mihajlova 33/I.

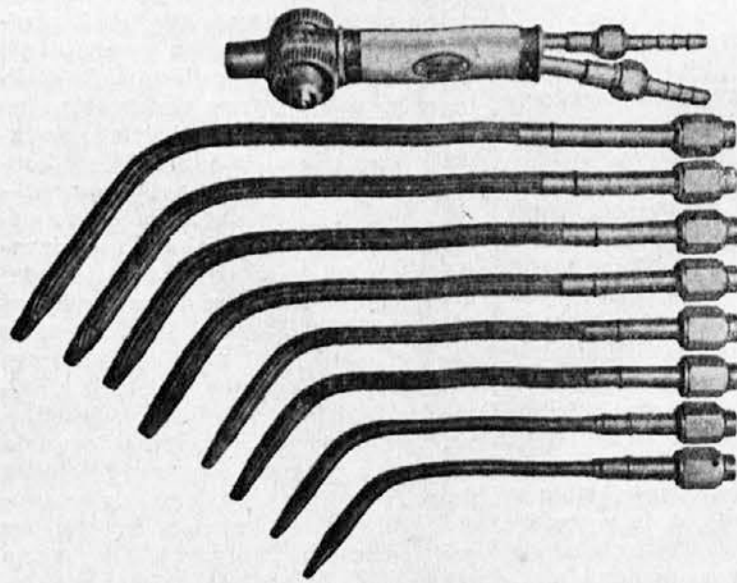
in častni zastopniki:

Ing. G. Tönnies,
Ljubljana, Tyrševa c. 33. Telefon 27-62 in

Jos. Bezjak,
Maribor, Gosposka ul. 25. Telefon 20-97.

ACETILENSKI GORILNIK

je najvažnejši del naprave za AUTOGENO VARENJE in REZANJE!

V gorilniku se mešata oba plina — acetilen in kisik — v priprostem razmerju 1 : 1, na šobi gorilnika nastanja plamen z vročino do 3100° C, s pomočjo katerega se kovine pri varenju pretaljujejo in pri rezanju predgrevaajo in v pravilno uravnanem gorilniku tudi leži osnova za dobro delo.

ZATO ni vseeno, kako je gorilnik izdelan.

Dobri so le prvovrstni izdelki, kateri se izdelujejo običajno v kompletni sestavi z 8 separatnimi uložki za varenje in 1 uložkom za rezanje.

Tak prvovrsten gorilnik je »OPTIMUS« to je »najboljši« izdelujejo ga, ter prodajajo po ugodni ceni:

AGARUŠE d. d. udružene jugoslovenske tvornice acetilena in oksigena Ruše pri Mariboru

Kreditno društvo

MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

računu vsem kreditom zmožnim osebam in tvrdkam dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem

Lastna denarna sredstva so znašala 31. decembra 1936 din 2.909.574.60, varnostni zaklad din 1.297.691.60, rezervni zaklad din 1.138.756.81.